

Soutěže ohařů typu FIELD-TRIALS III.

Jakého psa si vybereme

První doporučení, které zde uvedu a něž kladu velký důraz, je toto: chceme-li se opravdu věnovat sportovnímu vyžití s ohařem na soutěžích FT, nestačí, že jsme si prostudovali zkušební řád a něco si někde přečetli. To hlavní a nejdůležitější je, abychom se vydali osobně podívat se na Field-Trials, i když psa třeba ještě nemáme a teprve o jeho pořízení uvažujeme. Zkušenost, získaná přímým kontaktem jak se soutěžícími, tak přítomnými milovníky ohařů a také jednotlivé výkony, které v poli uvidíme, nám řeknou víc, než deset knížek.

Jestliže je naše odhodlání pevné, nastává nám nelehké rozhodování, jakého psa si pořídit. (Jestliže již doma ohaře máme, tenhle bod odpadá, ale znalost jednotlivých plemen se nám bude hodit třeba příště.)

Téměř vždy se člověk rozhoduje o plemeni, které si chce pořídit, podle toho, jak se mu líbí. Ale tohle kritérium není dobré v případě, nechceme-li mít ze svého kamaráda buď jenom domácího mazlíčka, nebo letadlo, které nám po "startu" chytají kdesi v dáli cizí lidé - máme-li ovšem štěstí. V první řadě se musíme seznámit s charakterem zvoleného plemene, jeho vrozenou ovladatelností, která je velmi důležitá především pro začínajícího cvičitele, ale i jeho vrozenými předpoklady pro polní práci. Pokusím se tady nastínit jenom velice stručně charakter a schopnosti na FT nejčastěji předváděných plemen, ale podrobnější informace si musí každý zájemce obstarat sám, ať již u chovatelů, či ještě lépe zkušených rozhodčích pro Field-Trials.

Britští ohaři jsou psi, pro které vlastně FT byly založeny. Tyhle zkoušky jim byly šity na míru a oni na nich předvádějí ty nejkrásnější výkony. Je nasnadě, že v kategorii britských ohařů je vždy větší konkurence, než u těch kontinentálních - soutěžících psů bývá více a jejich výkony jsou vyrovnanější. Ovšem vzhledem k tomu, že správný britský ohař pracuje na velké vzdálenosti, musí být výborně "v ruce", tj. v podstatě musí pracovat spolehlivě, aniž by potřeboval během rozběhu korigovat. Docílit toho není snadné, zvláště když začínáme, a tak mnohdy vyhledáváme pomoc zkušených kynologů. Ne každý cvičitel ale zná FT! Může se vám přihodit, že vám někdo vašeho psa sice naučí pěkně poslouchat a pobíhat okolo vás, ale takový ohař je pro soutěžení již mnohdy nadobro ztracený. Zdá se mi vhodnější začínat s kontinentálním ohařem. Kontinentál nepracuje nikdy na tak velké vzdálenosti (Ani nesmí, musí být vždy patrné, že je to kontinentál! Na to bývají rozhodčí dosti přísní.), což psovodovi umožňuje dobře ovládat psa během výcviku i soutěžní práce. Nabyté zkušenosti, které vůdce získá při výcviku tohoto psa, potom může uplatnit, až si pořídí některého z "angličanů" a bude mířit do špičky.

A nyní již k přistoupím ke krátkým charakteristikám jednotlivých plemen z pohledu jejich možného využití na Field-Trials.

ANGLICKÝ SETR je bezesporu králem mezi trialovými psy. O jeho výjimečných kvalitách svědčí výsledky téměř všech vrcholových soutěží, vypsanych pro britská plemena. Vždyť například jenom na MS ohařů, které sleduji pravidelně již 10 roků, nepamatuji, že by vyhrál jiný pes, než anglický setr. Často obsadí všechna tři první místa. Anglický setr se liší svým stylem práce ode všech ostatních plemen ohařů, svým způsobem pohybu ode všech psů. Jeho pohyb v poli je charakterizován těmito přirovnáními - "plazí se jako zmije, plíží se jako kočka". Jsou to přirovnání výstižná, ovšem musíme si umět představit, že toto plížení probíhá za velké rychlosti, se kterou AS pracuje. A jeho hledání pak je zakončeno efektním vystavováním v pozici vleže či vsedě. Hledá široko do stran a nedaleko dopředu před vůdce. Voditelnost AS je v porovnání s ostatními britskými plemeny velmi slušná.

POINTR je druhým nejčastěji předváděným plemenem na FT. Je to absolutní plnokrevník. Jeho lovecká akce se výrazně odlišuje od té, jakou předvádí anglický setr. Pohyb je mimořádně razantní, hledání velmi prostorné, neprohledává terén v takových smyčkách, jako anglický setr, v terénu jde obvykle ještě dále. Vystavování je stejně razantní, jako pohyb, hlava je vždy nesena vysoko - při hledání i při vystavení, není-li ovšem zvěř příliš blízko. Potom pes směřuje nosem přímo ke zvěři. Ale to se dobrému trialeru nestává, zkušený pes ví o zvěři na velkou vzdálenost.

GORDONSETR se nyní stává oblíbeným trialovým psem, zvláště v sousedním Německu. Jelikož je to pes s hrubší kostrou, odpovídá styl pohybu v poli jeho tělesné stavbě. I on nese hlavu vysoko, ale ne tolik, jako pointer. Vyniká velkou loveckou vášní, což někdy činí potíže při jeho vedení.

IRSKÝ ČERVENÝ SETR nejméně doplatil na oddělení pracovních a exteriérových linií britských ohařů, o kterém jsem se zmiňovala na počátku našeho seriálu. Současná populace těchto nádherných setrů je určitě z 80 - 90 % zastoupena linií výstavních psů, neboť pracovní irčani se od nich hodně liší, takže ani jejich nezpochybnitelné lovecké schopnosti nedokáží vyrovnat exteriérový handicap. U nás máme zastoupeny převážně jedince, pocházející z výstavních linií, ale občas sem byla dovezena i "pracovní krev", což se u některých našich irčanů nezapře. Irčan je výrazně lehčí než gordonsetr, pracuje rychle, nesení hlavy je vysoké, voditelnost asi na úrovni gordonsetra.

Je třeba poznamenat, že existuje ještě **Irský červenobílý setr**, plemeno, které jsem ještě nikdy na FT nepotkala. Jeho pracovní standart i tělesná stavba svědčí pro to, že je to převážně klusák, proto asi není v kategorii britských plemen pro soutěžení na FT vyhledáván.

Skupina kontinentálních ohařů je mimořádně bohatá, rozmanitá a v podstatě každý zájemce si může vybrat plemeno, které mu vyhovuje. Najdeme zde plemena s velmi rychlou, s prostornou akcí a naopak zase klusáky s kratším hledáním a velmi slušnou voditelností. Jelikož plemen kontinentálních ohařů je velmi mnoho, zmíním se pouze o těch, která se na FT nejčastěji představují.

NĚMECKÝ KRÁTKOSRSTÝ OHAŘ bývá nepočtenějším kontinentálem na velkých soutěžích. Je to pes, jehož práce v něčem připomíná pointera - ve stylu vystavení, nesení hlavy. Vždyť za dlouhá desetiletí vývoje NKO byla krev pointerů nejménou přilévána. Ale není už to plnokrevník, pracuje na kratší vzdálenost než jeho anglický příbuzný. Pracuje s velkou loveckou vášní, což také znamená, že je na vedení trochu obtížnější.

BRETAŇSKÝ OHAŘ je zastoupen téměř stejně často, jako německý krátkosrstý ohař a s ním se také poctivě vždy dělí o stupně vítězství. Je to malý pes, všechny jeho tělesné linie jsou krátké, a tak jeho rychlý pohyb trochu připomíná kouli, vystřelenou z děla. Vyniká schopností výborně pracovat v hustých nepřehledných terénech, a proto je ve Francii považován za specialistu při soutěžích na sluky. O takových si u nás můžeme nechat jenom zdát, ale v rozsáhlých bažinatých lesích Bretaně a severní Normandie se pravidelně konají FT na tyto opatrné a obtížně vyhledatelné "dámy s dlouhým nosem". Bretoňák má kratší radius hledání, než NKO a je obvykle snáze voditelný.

HRUBOSRSTÍ OHAŘI jsou skupinou, o níž pojednám společně. Německý drátosrstý ohař zaznamenává v poslední době četné úspěchy na FT, je to pes s velkým nasazením a velkou chutí pro aport, což někdy činí obtíže při výcviku klidu před vzlétající zvěří. Griffon je podstatně jemnější povahy, ale i on má velmi slušné výsledky na FT, zvláště podzimního typu. Český fousek má z jmenovaných plemen nejkratší hledání a je nejovladatelnější, bohužel však po léta byl jeho chov u nás zaměřen zcela jiným směrem. Je pro nás všechny velkou satisfakcí, že se konečně cvičitelé tohoto našeho národního plemene začali o FT soutěže zajímat a výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. Objevil se vynikající ČF "Lump z Vrchánova", který kromě titulu CACIT na soutěži v ČR získal i velmi dobré ocenění na MS v

Chorvatsku v loňském roce.

DLOUHOSRSTÍ OHAŘI - ti německého původu, jako je malý münsterland, velký münsterland a německý dlouhosrstý ohař, se na trialech moc neobjevují. Jejich lovecké vlastnosti je předurčují k práci v lese, na stopách, na srstnaté zvěři. Právě tyto v lovecké praxi české myslivosti jistě vyhledávané vlastnosti jim zhoršují možnost specializace na pernatou zvěř při trialových soutěžích.

Francouzští dlouhosrstí ohaři (Francouzský dlouhosrstý, pikardský, modrý pikardský, Pont-Audemer) jsou psi s pomalejším hledáním, jsou to spíše klusáci, což by svědčilo o jejich snadnější voditelnosti. Ve Francii se soutěží účastní, ale na MS ohařů jsem zatím viděla pouze jednu pracovat FDO - a výborně.

KRÁTKOSRSTÍ OHAŘI pocházející z Francie, se liší v typu. Ten, který by měl být specialistou na soutěže FT, je francouzský krátkosrstý ohař typu pyrenejského. Je to malý, lehký a rychlý ohař s jasně patrnou příměsí krve pointra. Další krátkosrsté francouzské plemeno je auvergnéský ohař. Je to pes mohutný, obdélníkového rámce, který se pohybuje převážně klusem. Přesto se začíná na vrcholných soutěžích stále více objevovat, neboť jeho výborný styl a velmi jemný nos jsou ideální pro práci v poli a přitom bývá poměrně velmi dobře ovladatelný. Saingermainský ohař je potomkem pointra kontinentálních ohařů, což by svědčilo o jeho vrozených předpokladech pro práci na FT. Viděla jsem jej startovat pouze jednou v Derby a práce to byla velmi rychlá, s prostorným hledáním.

MAĎARSKÝ OHAŘ, VÝMARSKÝ OHAŘ se stávají stále více plemeny módními, s nimiž se setkáváme čím dále, tím častěji ve městech, než v polích. "Maďar" v krátkosrsté variantě je plemeno velmi vhodné pro trialové soutěže, je dobře ovladatelný a velmi pěkně pracuje v poli. Hrubosrstý maďarský ohař nezapře příměs krve německého drátosrstého ohaře, je velmi temperamentní a vášnivý lovec, což může dělat problémy při nácviu klidů před zvěří. Výmarský ohař je krásný ohař, vyšlechtěný pro samostatnou lesní práci. Práce v poli jej příliš nepřitahuje, hledá spíše s nízkým nosem a jeho specializací jsou stopy. Kromě toho je velmi často agresivní vůči partnerovi, hledání ve dvojici mu proto mnohdy nevyhovuje. Přesto jsem měla tu čest posuzovat v Belgii specializovaný FT classe amateurs pro výmaráky. Všichni psi se snažili - želbohu téměř všichni jenom o to, aby chytili vysazenou zvěř. Z vlastní zkušenosti tedy mohu doporučit - chcete-li přece jenom cvičit výmaráka na FT, tak ho utvrzujte již od malička k absolutnímu klidu před veškerou zvěří.

Nakonec si dovolím ještě jednu důležitou radu - vybíráte-li si štěňátko s představou, že s ním budete soutěžit v budoucnu o tituly nejvyšší, přihlížejte také k tomu, jakým směrem je zaměřen chov, z něhož pochází. V případě kontinentálních ohařů je výběr jednodušší - tato plemena nejsou nikde v Evropě rozdělena na linie pracovní a výstavní, jako je tomu u "angličanů". Proto za předpokladu, že budete svému psovi věnovat potřebný čas - a toho nebude málo - a umožníte mu zdravý a plnohodnotný rozvoj a co nejčastější kontakt se zvěří v terénu, máte naději, že uspějete. Zcela jiná je situace u britských ohařů. Zde je jedním z nejdůležitějších kritérií úspěchu původ vašeho štěněte. Nic vám nepomůže, že budete třeba nadšeni krásou jeho rodičů, když to budou psi z exteriérových linií. Tito psi nevyhoví nikdy přísným požadavkům, které jsou kladeny na britského trialera! Při pořizování štěněte, z něhož má být v budoucnu trialový specialista, se obraťte vždy na chovatele, kteří právě tyto linie ohařů chovají. Pak už bude záležet jenom na vás, jak vklad vrozených vloh vašeho psa zhodnotíte.